CZU: 343.263:343.98 **DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.12162361**

CONTROLUL CRIMINALITĂŢII PRIN EXERCITAREA FUNCŢIEI DE PREVENŢIE ÎN CURSUL EXECUTĂRII PEDEPSELOR PRIVATIVE DE LIBERTATE

Magherescu Delia

doctor în drept, avocat, Baroul Gorj, România
ORCID: 0000-0003-0939-1549

Exercising privative of liberty penalties is an essential component of achieving function of prevention, which the criminal justice promotes. The control of criminality by means of criminal justice, provided by the judicial bodies both during the criminal proceedings and executing privative of liberty penalties is as important for the contemporary society as the individuals should be aware that they have to fulfil certain obligations. Thus, if the process of individuals' conformity to the legal order is not fully achieved, there are legal instruments of criminal procedure law which oblige them to respect the legal order imposed by the criminal law. The current paper is focused on the control of criminality, released through the function of prevention during the stage of executing privative of liberty penalties. Designed in a conceptual manner, based on the qualitative research method, the paper achievement is an appropriate reference point in the fight against criminality. The results gathered during the activity of research on the current topic are provided in a selective style conceived to approach the entire aspects of exercising function of prevention during the execution of privative of liberty penalties and assure the control of criminality.

Keywords: *Control of criminality; Function of prevention; Judicial instruments; Execution of penalties; Privative of liberty penalties.*

Noţiuni introductive

Executarea pedepselor privative de libertate este o componentă esenţială a realizării funcţiei de prevenţie, pe care justiţia penală o promovează. Controlul criminalităţii prin instrumente juridice, puse la dispoziţie de către organele judiciare, atât în cursul procesului penal, cât şi în cursul executării pedepselor privative de libertate, este cu atât mai important pentru societatea contemporană cu cât fiecare membru al societăţii trebuie să conştientizeze că are unele obligaţii de îndeplinit. Astfel, dacă procesul de conformare la ordinea de drept nu este pe deplin realizat de către subiecţii de drept, intervin mecanismele juridice de drept penal, care obligă la respectarea ordinii juridice interne.

Având în vedere aceste premise, această lucrare este dedicată activităţii de control al criminalităţii, realizat prin funcţia de prevenţie în cursul executării pedepselor privative de libertate. Concepută într-o manieră conceptuală şi având la bază metoda calitativă de cercetare, prezenta lucrare se doreşte a fi un

bun reper în analizarea luptei împotriva criminalității, văzută ca fenomen general. Rezultatele obținute în urma acestui demers doctrinar sunt prezentate într-un stil conceput să abordeze toate aspectele incidente la exercitarea funcției de prevenție în cursul executării pedepselor privative de libertate și la asigurarea controlului criminalității.

Este adevărat faptul că, la momentul actual, societatea este mult mai pregătită pentru a face față fenomenului criminalității [1], aflat într-o continuă schimbare, dar, cu toate acestea, este foarte important ca funcția de prevenție să nu-și modifice traiectoria de la obiectivul stabilit, anume acela de exercitare a funcției de prevenirea a săvârșirii de infracțiuni care să asigure un control eficient al criminalității de orice fel [2]. Nu de puține ori sunt adoptate unele standarde care să lămurească rolul fiecărei instituții juridice care are menirea de a soluționa, în tot sau în parte, acele ”dezechilibre” pe care societatea le resimte, însă un efort comun tuturor acestor standarde implementate în instituțiile de bază care luptă împotriva criminalității este, la acest moment, imposibil de realizat. Acesta este unul din motivele pentru care se produc aceste dezechilibre.

În considerarea celor precizate anterior trebuie reținut faptul că eforturile în ceea ce privește activitatea de control al criminalității nu trebuie să se limiteze la exercitarea prevenției, ci, în egală măsură, combaterea formelor de criminalitate este la fel de importantă în atingerea scopului propus, ca parte a criminologiei teoretice [3]. Din acest considerent, se apreciază că prezenta lucrare oferă o abordare unidirecțională a controlului criminalității, realizat prin exercitarea funcției de prevenire a acestui fenomen.

Mai mult decât atât, trebuie precizat faptul că acest context creat de exercitarea funcției de prevenție în activitatea de control al criminalității privește perioada de executare a pedepselor privative de libertate, așadar este vorba despre un control *post factum*. Altfel spus, în acest context, devine pertinentă următoarea întrebare: Care este eficiența controlului criminalității prin exercitarea funcției de prevenție pe durata executării pedepselor privative de libertate? La această întrebare ne propunem să găsim răspunsurile adecvate, atât din punctul de vedere al literaturii de specialitate, cât și al jurisprudenței în materie penală.

Abordări doctrinare

Literatura de specialitate, atât de la nivel național, cât și de la nivel internațional, și-a focalizat dintotdeauna atenția asupra celor mai sensibile aspecte referitoare la lupta împotriva criminalității [4] – un deziderat destul de greu de înregistrat, dacă este să reflectăm asupra nivelului încă destul de ridicat

al fenomenului existent în societatea contemporană [5, p. 50-74]. Chestiunea privind controlul criminalităţii are încă numeroase necunoscute, în pofida nenumăratelor demersuri doctrinare şi legale întreprinse pe această direcţie [6]. Unele dintre acestea se datorează modului greşit de abordare a problematicii în sine, altele sunt eşecul global al dezvoltării tehnologiei informaţiei, precum şi al fluxului tot mai accelerat al schimbului de informaţii în mediul online, care, dacă este să analizăm obiectiv şi să concluzionăm într-un mod pertinent, a progresat în aşa manieră încât criminalitatea a avut un trend ascendent în ultimii ani.

Cu toate eforturile întreprinse de către autorităţile judiciare, care nu sunt deloc de neglijat, resursele materiale şi umane, la care se adaugă succesele din domeniul tehnologiei informaţiei, nu au putut până în prezent să lămurească direcţia de control al criminalităţii şi să elucideze cele mai sensibile aspecte referitoare la dezvoltarea acestui fenomen. Cu toate acestea, în paralel s-au depus eforturi considerabile pentru a armoniza rezultatele legislative la concluziile cercetărilor ştiinţifice. Aşadar, şi demersurile doctrinare din acest domeniu au contribuit până în prezent, şi continuă să o facă, prin raportarea realităţii din planul practicii la teoriile conceptuale despre criminalitate [7] și mai ales despre cum să prevenim acest fenomen.

Astfel, doctrina de specialitate, prin promovare conceptului de necesitate în prevenirea criminalităţii, a contribuit semnificativ la obiectivul numărul unu în lupta împotriva acestui fenomen. Este vorba despre controlul criminalităţii prin exercitarea funcţiei de prevenţie, indiferent sub care formă se prezintă, pe de o parte, şi indiferent în ce mediu se manifestă, pe de altă parte. Acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu conceptul de control al criminalităţii, exercitat tot prin funcţia de prevenţie, dar nu în cursul procesului penal, ci, de această dată, după finalizarea procesului penal, mai exact în cursul executării pedepselor privative de libertate.

Ideea de concept al prevenirii fenomenului criminalităţii pe parcursul duratei de executare a pedepselor privative de libertate nu este una străină organelor judiciare, ci dimpotrivă acesta a funcţionat cel mai bine dintre toate mecanismele adiacente frecvent întâlnite în practică. Studiile asupra prevenirii fenomenului criminalităţii, văzut din punctul de vedere al persoanei private de libertate, impun unele cunoştinţe despre funcţiile prevenirii săvârşirii de infracţiuni, care au la bază unele activităţi corelative [2]. Este vorba despre componentele de reeducare şi reintegrare socială, ca piloni principali ai actului de control al criminalităţii.

• *Funcţia de reeducare* este una semnificativă în cadrul procesului de prevenire a săvârşirii de noi infracţiuni [8], care asigură un echilibru în conduita criminală a celui condamnat, în aşa fel încât, după finalizarea executării pedepsei privative de libertate, acea persoană să fie redată societăţii corijată, liberă de orice intenţie de a mai săvârşi infracţiuni similare sau diferite pe viitor.

În acest sens, funcţia de reeducare priveşte abordarea unor segmente componente, care contribuie la descurajarea condamnaţilor să continue comportamentul infracţional după punerea în libertate. Prima etapă în procesul de reeducare este dată de urmarea unor cursuri de pregătire şcolară, în acele cazuri în care condamnaţii nu au absolvit nivelul de studii obligatorii, precum şi trecerea la nivelul următor, acela al studiilor liceale complete ori universitare, dacă îndeplinesc condiţiile cerute de lege în acest sens [8]. Aceasta este componenta de reeducare primară, ca parte a funcţiei de reeducare.

O altă componentă a funcţiei de reeducare o constituie participarea la activităţi de muncă [9], fie remunerate, fie neremunerate. Deprinderea persoanelor condamnate cu diferite munci prestate în domeniile lor de interes şi calificare permite facilitarea mai rapidă a deprinderii cu activităţile legale, dat fiind faptul că, în linii generale, interesul suprem al pedepselor privative de libertate este acela de reintegrare socială a persoanelor condamnate, care nu se poate realiza fără un suport consistent din partea statului în ceea ce priveşte câştigarea existenţei prin muncă şi activităţi legale. Aşadar componenta de muncă este una necesară când se discută despre viitorul condamnatului, după momentul punerii acestuia în libertate.

• *Funcţia de reintegrare socială* este o degenerescenţă a primei funcţii discutate anterior. Aceasta este urmată de componenta de calificare profesională ori recalificare profesională, ambele oferind condamnatului perspective de reintegrare socială după punerea în libertate.

Se apreciază că prevenţia în săvârşirea de infracţiuni depinde în mare măsură de atribuirea unei calificări profesionale condamnatului. Aceasta este, în egală măsură, o garanţie a reintegrării sociale prin alegerea unui loc de muncă stabil, remunerat după natura muncii şi prestaţia meseriei alese de condamnat, pentru care are o calificare profesională dobândită în timpul executării pedepsei privative de libertate.

Tot în această direcţie se înscrie şi participarea la diverse activităţi culturale, sportive, religioase, de voluntariat, de consiliere psihologică ori de asistenţă socială [8]. Fiecare dintre aceste activităţi enumerate, privite individual ori în corelaţie unele cu altele, contribuie semnificativ la schimbarea

percepției condamnatului despre viață, relații sociale sau comunitate. În egală măsură, aceste activități îi insuflă acestuia noțiuni de educație în mediul social, mediu care este unul destul de prolific în dezvoltarea criminalității.

Urmările acestor demersuri nu exclud bănuiala rezonabilă a organelor judiciare că aceste persoane nu vor recidiva și, în cest sens, trebuie găsite pârghii care să atragă semnale de alarmă cu privire la pericolul de recidivă [10]. Acesta este unul cu grad ridicat în rândul celor care nu au deprins programele de reeducare și reintegrare socială, cu consecința săvârșirii de noi infracțiuni. Altfel spus, în aceste condiții se desprinde concluzia că funcția de prevenție nu și-a atins scopul, iar pericolul vizează chiar procesul mai amplu ce vizează controlul criminalității.

Compromiterea controlului criminalității prin exercitarea funcției de prevenție în cursul executării pedepselor privative de libertate nu trebuie pusă doar pe seama condamnaților, ci, într-o oarecare măsură, există o ”fisură” în ceea ce privește analizarea componentelor de reeducare și reintegrare socială de la nivelul mediului carceral. Dincolo de culpa comună în realizarea obiectivelor funcției de prevenire în săvârșirea de noi infracțiuni, se poate reține o disfuncționalitate a managementului în unitatea carcerală, ceea ce impune o reevaluare a viziunii despre reeducarea și reintegrarea socială a persoanelor care execută o pedeapsă privativă de libertate.

Din aceste considerente, se apreciază că un management eficient la locul de detenție ar reduce cu câteva procente riscul de a nu se reintegra social persoanele care sunt puse în libertate, pe de o parte, și de recidivă, pe de altă parte, știindu-se faptul că funcția de prevenție urmărește în primul rând prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, ca formă a prevenției secundare, așa cum se va detalia în cadrul secțiunii următoare.

Forme ale prevenției

Discutând despre formele prevenției și la modul în care acestea produc consecințe în societate, trebuie precizate câteva aspecte referitoare la activitatea de exercitare a acestei funcții. Studiul de față se focalizează pe interesul manifestat de către stat, prin organele sale competente, referitor la acțiunea factorilor sociali asupra exercitării funcției de prevenire a săvârșirii de noi infracțiuni și în procesul mai amplu al controlului criminalității prin intermediul acestei funcții în cadrul executării pedepselor privative de libertate.

Astfel, organele judiciare, mai exact instanțele de judecată, odată ce au pronunțat hotărârea judecătorească definitivă de condamnare la pedeapsa privativă de libertate, sunt primele care dau semnalul exercitării funcției de

prevenire a săvârşirii de infracţiuni. Este adevărat, că şi legiuitorul, prin prevederea pedepsei în norma de incriminare, asigură o formă de prevenţie în ceea ce priveşte săvârşirea de infracţiuni. Astfel, analizând problematica prevenirii săvârşirii infracţiunilor, studiul se îndreaptă către următoarele categorii de prevenţie.

I. Prevenţia primară. Prevenţia primară este acea formă de prevenţie asigurată de către legiuitor prin norma de reglementare, adică prin prevederea pedepsei aferente infracţiunii incriminate în Codul penal sau în legile penale speciale. Este adevărat, că legiuitorul este primul organ al statului care asigură exercitarea funcţiei de prevenţie, prin însăşi incriminarea infracţiunii, ca expresie a adagiului latin *nullum crimen, nulla poena sine lege.* Astfel, în considerarea acestui principiu, este imposibil de aplicat o pedeapsă, atât timp cât aceasta nu este prevăzută de legea penală. *Per a contrario,* dacă o pedeapsă nu este reglementată de norma de incriminare, atunci nici instanţele de judecată nu ar fi în măsură să o aplice, fapt ce conduce la ideea potrivit căreia nici funcţia de prevenţie promovată de către instanţele de judecată nu ar putea funcţiona. Aşadar, prevenţia primară este de un real interes pentru promovarea celorlalte forme de prevenţie subsecvente.

II. Prevenţia secundară. Prevenţia secundară are, la rândul ei un rol determinant în gestionarea factorilor care acţionează asupra controlului criminalităţii [11], văzut prin prisma executării pedepselor privative de libertate. Această formă de prevenţie se realizează de către instanţele judecătoreşti, odată ce acestea pronunţă hotărârile judecătoreşti de condamnare faţă de persoanele cu privire la care se dovedeşte, dincolo de orice îndoială rezonabilă, că au săvârşit infracţiuni.

Se consideră, că hotărârile judecătoreşti pronunţate în acest context au un puternic caracter psihologic asupra condamnatului, ştiind ce pedeapsă are acesta de executat, ca urmare a săvârşirii infracţiunii. Acest semnal de alarmă vine să completeze conceptul potrivit căruia, cel condamnat va conştientiza, în egală măsură, că, în cazul în care va repeta fapta sa infracţională, ca parte a teoriei subculturii [3], va fi pasibil de aceeaşi pedeapsă sau de una sporită, după cum se aplică regulile referitoare la recidivă [10]. Din acest considerent, se apreciază că funcţia de prevenire a săvârşirii de noi infracţiuni este una esenţială pentru întreaga arhitectură a conceptului de control al criminalităţii, cu privire specială asupra perioadei de executare a pedepselor privative de libertate.

III. Prevenţia terţiară. Prevenţia terţiară se prezintă ca o completare a prevenţiei secundare, care are conotaţii judiciare în sfera de aplicabilitate a

pedepselor, dar nu față de persoana condamnată, așa cum am întâlnit în cazul prevenției secundare, ci, de această dată, impactul psihologic al hotărârilor judecătorești de condamnare poartă asupra celorlalți indivizi care nu au săvârșit infracțiuni. Aceștia sunt cei care, în egală măsură, vor conștientiza ce pedeapsă ar risca, dacă ar săvârși infracțiuni identice sau similare cu cele pentru care persoana a fost condamnată și urmează să execute pedeapsa privativă de libertate respectivă.

Așadar, observând aceste aspecte ale prevenției terțiare, se constată că aceasta se realizează față de terțe persoane, care nu sunt implicate în actul de justiție, generator de condamnare la pedeapsa privativă de libertate. Din acest punct de vedere, se apreciază că această formă de prevenție este una colectivă, dat fiind faptul că nu vizează o persoană determinată, ci o colectivitate, un grup nedefinit de persoane care nu au săvârșit infracțiuni.

Având în vedere aspectele precizate în cadrul acestei secțiuni, se apreciază că funcția de prevenire a săvârșirii infracțiunilor nu poate exista decât în cele trei componente ale formelor de prevenție specificate mai sus, dat fiind caracterul tridimensional al acesteia. Așadar, componenta de prevenție este un complex de variante de prezentare a modului în care controlul criminalității poate fi gestionat, atât cu referire la momentul executării pedepselor privative de libertate, cât și la persoanele care nu au astfel de obligații de îndeplinit. Toate aceste aspecte, însă, formează un unic domeniu complex de realizare a controlului criminalității prin instrumente judiciare.

Controlul criminalității în mediul carceral

Cât de eficientă este funcția de prevenție exercitată prin hotărârea judecătorească pronunțată inițial, dacă persoana condamnată săvârșește o nouă infracțiune în timpul executării pedepsei privative de libertate? Cum se realizează astfel controlul criminalității penitenciare? Care sunt pârghiile de urmat din partea organelor judiciare pentru a înlătura aceste pericole? Acestea sunt doar câteva întrebări care suscită interes față de problematica controlului criminalității prin exercitarea funcției de prevenție în cursul executării pedepselor privative de libertate.

Noțiunea de criminalitate penitenciară s-a consolidat cu mult timp în urmă, în condițiile în care schimbarea programelor și a actelor normative a permis structurilor de executare a pedepselor privative de libertate – penitenciarelor să relaxeze disciplina la locul de detenție [12]. Ceea ce trebuie precizat este faptul că noțiunea de criminalitate penitenciară este încă de actualitate și, mai mult decât atât, în ultim perioadă de timp se observă o creștere a acestui fenomen.

Despre conceptul de criminalitate penitenciară a relatat doctrina de specialitate [13, p. 167-172], care a analizat aspecte relevante referitoare la modul în care mediul penitenciar devine un mediu infracțional [2, p. 155-157]. În acest sens, noțiunea de criminalitate penitenciară a fost definită ca fiind acea formă de criminalitate care „include acele violări şi încălcări ale normelor penale şi de convieţuire, care protejează ordinea în penitenciare, drepturile şi libertăţile individuale, viaţa, sănătatea şi integritatea persoanei din instituţiile de detenţie” [14, p. 62].

De asemenea, în literatura de specialitate a fost analizat fenomenul radicalizării în mediul carceral [15], o varietate mai puţin întâlnită, dar care în ultima perioadă de timp a ridicat interesul doctrinei de specialitate din străinătate. Prin analogie de la termenul „*criminologeneză*”, desemnând studiul asupra cauzalităţii criminalităţii, ca fenomen general, a fost cercetat procesul de „*radicalogeneză*” [15], cu privire la cauzalitatea fenomenului de radicalizare. Studiile supra fenomenului radicalizării în penitenciare are unele premise *post-factum*, în sensul că, spre deosebire de modurile generale de cercetare a cauzelor producerii fenomenelor criminale, în cazul radicalizării în mediul carceral se analizează condiţiile care îi determină pe cei care execută pedepse privative de libertate să se radicalizeze [15].

Nefiind un fenomen criminal frecvent întâlnit în practică, fenomenul radicalizării în penitenciare produce consecinţe deosebit de periculoase pentru societate odată ce persoana încarcerată este pusă în libertate. Uneori, consecinţele acestui proces sunt atât de grave, dat fiind faptul că autorităţile judiciare se confruntă cu o situaţie greu de identificat, comportamentul criminal al persoanei radicalizate fiind o adevărată necunoscută pentru acestea. Concluziile unui astfel de studiu relevă faptul că mediul carceral poate deveni un factor de dezvoltare a fenomenului radicalizării persoanelor condamnate care execută pedeapsa în penitenciar [15].

În opinia altor autori, care au tratat detaliat acest subiect, s-a arătat că „Criminalitatea penitenciară reprezintă un compartiment al criminalităţii, care cuprinde totalitatea infracţiunilor săvârşite de condamnaţi în timpul executării pedepsei, fiind marcată de grave încălcări de drept” [16, p. 224]. În acest context, criminalitatea penitenciară ridică unele problematici în funcţie de regimul de executare al pedepselor privative de libertate [8], în cadrul căruia sunt săvârşite diverse categorii de infracţiuni, de la cele de drept comun, la cele grave, cu predilecţie către infracţiunile cu violenţă [17].

De asemenea, literatura de specialitate fost interesată de modul în care mediul penitenciar dezvoltă fenomenul de trafic şi consum de droguri în

locurile de detenție, fapt pentru care au fost efectuate studii complexe pe acest subiect [18, p. 183]. Din acest punct de vedere, se observă că cercetarea criminologică este interesată de acest gen de infracțiuni, dat fiind faptul că ele reprezintă o formă atipică de trafic de droguri, ce implică o acțiune complexă, desfășurată de către o persoană aflată în libertate, pe de o parte, și de către o persoană încarcerată care execută o pedeapsă privativă de libertate, pe de altă parte [2, p. 197].

Referitor la aceste chestiuni, este necesar a se analiza modul în care s-au pronunțat instanțele de judecată în cauzele penale în care au fost sesizate cu privire la săvârșirea altor fapte penale [19] de către persoanele care au fost inițial condamnate definitiv și au executat pedepse privative de libertate. În acest sens, nu este luat în discuție contextul în care sunt săvârșite astfel de infracțiuni de către persoanele condamnate, deoarece acesta necesită o discuție separată, ci prezintă interes pentru studiul de față modul în care instanțele de judecată au soluționat *stricto sensu* astfel de cauze penale. Este de notorietate faptul că, în numeroase cazuri, condamnații sunt cei care contribuie la agravarea propriei condiții judiciare, prin săvârșirea altor fapte penale, după ce aceștia au fost condamnați definitiv pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Nu mai puțin relevant este faptul că, având în vedere aceste circumstanțe ale săvârșirii noilor infracțiuni, este lesne de înțeles că, referitor la acestea, se declanșează o nouă procedură judiciară pentru investigarea și judecarea noilor infracțiuni astfel descoperite. Dar, dincolo de procedurile de urmat și de competențele în materie, trebuie precizat faptul că noua infracțiune săvârșită este supusă regulilor recidivei din dreptul penal substanțial [20, p. 11-16].

Or, pronunțarea unei noi hotărâri judecătorești de condamnare impune noi valențe în ceea ce privește instituția juridică a controlului criminalității prin exercitarea funcției de prevenție. Dar, este complicat de stabilit ce fel de prevenție mai poate oferi noua condamnare, atât timp cât prima hotărâre de condamnare nu a putut ea însăși să realizeze scopul primordial pentru care a fost pronunțată, adică asigurarea funcției de prevenție și, implicit, reeducarea condamnatului.

Analizând aceste silogisme, se poate concluziona că funcția de control al criminalității în mediul carceral se realizează prin două modalități distincte [2, p. 155]. În primul rând, prin exercitarea unui control efectiv asupra persoanelor din exteriorul penitenciarelor, care au drept obiectiv procurarea și livrarea de substanțe interzise persoanelor încarcerate. În al doilea rând, este vorba despre un control direct ce trebuie efectuat asupra persoanelor încarcerate, a cărui competență este în sarcina personalului de specialitate din penitenciare.

General vorbind, s-a propus chiar şi un model de control al fenomenului infracțional [4, p. 127-150], care să răspundă stilului de viaţă al infractorilor, care sunt tentaţi să excedeze cadrul legal şi să săvârşească infracţiuni.

Concluzii

În considerarea celor precizate în cadrul acestei lucrări, trebuie reţinut faptul că funcţia de prevenţie trebuie exercitată sub aceleaşi condiţii şi cu privire la prevenţia primară şi la prevenţia secundară, dar şi în ceea ce priveşte prevenţia terţiară. Aşadar, din punctul de vedere al consecinţelor produse, fiecare dintre acestea prezintă rolul său fundamental în formarea convingerii indivizilor, indiferent dacă este vorba despre cei care au săvârşit infracţiuni şi au primit pedepse privative de libertate, sau dacă este vorba despre persoanele care nu au săvârşit infracţiuni, că pedeapsa este un instrument juridic inevitabil în caz de săvârşire a infracţiunilor.

Mai mult decât atât, controlul criminalităţii prin exercitarea funcţiei de prevenire a infracţiunilor şi-a dovedit eficienţa ori de câte ori au fost soluţionate cauze penale în care s-au pronunţat pedepse privative de libertate. Acesta este efectul imediat al aplicării pedepselor privative de libertate. Însă, efectul acestora nu este unul absolut, având în vedere că nu în toate cazurile funcţia de prevenţie îşi atinge scopul propus. Este vorba despre cuantificarea efectului mediat al aplicării pedepselor privative de libertate.

Acest lucru se întâmplă independent de voinţa legiuitorului ori a instanţei de judecată şi depinde într-o proporţie covârşitoare de mulţi factori, precum cei intrinseci, subiectivi ori psihologici ai condamnatului, care, pe perioada executării pedepsei privative de libertate, nu s-a conformat regulilor impuse de regimul de detenţie şi, pe cale de consecinţă, nu are vocaţia reintegrării sociale. În aceste coordonate se pune în discuţie aspectul referitor la faptul dacă funcţia de prevenire a infracţiunilor a atins scopul propus prin aplicarea pedepsei respective.

Or, regulile comportamentului antisocial al condamnatului, care persistă pe întreaga durată a executării pedepselor privative de libertate, este o verigă în întreg mecanismul angrenat în scopul reeducării acestuia, pe de o parte, şi cel al reintegrării sociale, pe de altă parte. Acest mecanism nu este unul de sine stătător, ci depinde de circuitul condiţiilor pe care organele competente le aplică.

Referinţe:

1. BEZEMER, W.E., BORN, M.P., LEERKES, A.S. Addressing ethnic differences in the validity of self-reported criminal behaviour through a social desirability measure. În: Journal of Quantitative Criminology, 2023.

2. MAGHERESCU, D. Criminologie. Bucureşti: Pro Universitaria, 2021. 234 p.
3. COLAGUORI, C. The origins of criminological theory and legacy theories in the study of crime, deviance, and social control. În: Colaguori, C. Crime, deviance, and social control in the 21st century. A justice and rights perspective. Toronto: Canadian Scholars, CSP Books Inc., 2023, p. 35-74.
4. WALTERS, G.D. Criminality and crime. A social-cognitive-developmental theory of delinquent and criminal behaviour. Lanham: Lexington Books, 2022.
5. KURILOVSKÁ, L., MÜLLEROVÁ, J. Crisis management analysis on criminality. CICA International, 2020. 164p.
6. BLALOCK, D.V., SCHRADER, S.W., STUEWIG, J., TANGNEY J.P., MASICAMPO, E.J. Resisting vs. persisting: different types of self-control predict different outcomes following incarceration. În: Journal of Social and Clinical Psychology, 2022, nr. 41(5), p. 444-462.
7. SANDU, M. Reacţia socială împotriva criminalităţii. Supravegherea şi asistenţa postpenală. Bucureşti: Pro Universitaria, 2017. 244 p.
8. Legea nr. 254/2013 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor şi a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal. În: Monitorul Oficial al României, 2013, nr. 514.
9. MIDDLEMASS, K. M. Prison labor across the carceral continuum. În: Contemporary Sociology, 2023, nr. 52(4), p. 305-309.
10. LIGHTNING, A.H., POLAGE, D. Exploring perceptions of control within offender cognition and recidivism paradigms. În: Europe's Journal of Psychology, 2022, nr. 18(4), p. 391-402.
11. MCLAUGHLIN, E., MUNCIE, J. Controlling crime. ed. 2. Londra: Sage Publishers, 2002. 352 p.; ROSHIER, B. Controlling crime: The classical perspective in criminology. Chicago: Lyceum Books, 1989. 154 p.
12. BROWN, D. The limited benefit of prison in controlling crime. În: Current Issues in Criminal Justice, 2010, nr. 22(1), p. 137-148.
13. ASSAD, M. D. Psychological approach of the minors' legal status during their incarceration in the Romanian detention centers. În: Journal of Social Science, 2019, nr. 15, p. 167-172.
14. ZECA, I. C., MARIŢ, A. Tipuri de criminalitate penitenciară. În: Analele Ştiinţifice ale ASEM, 2012, nr. 10, p. 62-68.
15. TISCINI, G., LAMOTE, T. The process of radicalization in the prison environment: from criminogenesis to radicalogenesis. În: L'Évolution Psychiatrique, 2019, vol. 84, nr. 3, p. 59-69.
16. BÎRGĂU, M., NASTAS, A. Criminologie. Tratat. Chişinău: Pontos, 2022. 340 p.

17. DOLEA, I., ZAHARIA, V. Securitatea personală în penitenciar. Chişinău: Cartea Juridică, 2014. 96 p.
18. POPESCU, T.V. Consideraţii criminologice privind traficul de droguri în penitenciarele din România. În: Criminalitatea şi Mediul. Bucureşti: Editura Universul Juridic, 2014, p. 183-188.
19. SORBY, M., KEHN, A. The role of perceived defendant criminality on attributions and case outcomes. Current Psychology, 2022.
20. PAŞCA, V. Reglementarea recidivei în noul Cod penal – o schimbare a paradigmei. În: Dreptul, 2010, nr. 9, p. 11-16.